

» Det er for tosset, hvis politiets kræfter skal beslaglægges af tumper, der ikke retter ind efter de givne restriktioner. Uanset, hvad vi mener om restriktionerne: Jo hurtigere vi retter ind, jo hurtigere kommer vi tilbage til normale tilstande.

BIRTHE RØNN HORNBECH (V), fhv. folketingsmedlem og minister, i Jyllands-Posten

Telefon 99353535 E-mail debat@nordjyske.dk

Adresse Langagervej 1, 9220 Aalborg Øst

PÅ KANTEN

Alle skal være kreative

HUNDERTWASSER: Kan man være billedkunstner, økoaktivist, arkitekturdoktor og globetrotter på samme tid?

Ja, det kunne østrigeren Friedensreich Regentag Dunkelbunt Hundertwasser (1928-2000) fra Wien. Han var en ildsjæl, hvis hjerte bankede for naturen og menneskets frisættelse.

Med aktioner, manifeste, malerier og eventyrlige bygninger ville Hundertwasser gøre verden til et bedre sted at være.

Han mixede farvestrålende spiraler, guldkupler og vildtvoksende træer med noget så håndgribeligt som humustoiletter, brændenælsesuppe og hjemmesyet tøj.

I sin samtid var Hundertwasser kontroversiel. I dag er han med sine idéer om grøn arkitektur, økologi og urban gardening aktuel som aldrig før.

I HUNDERTWASSERS univers er der med andre ord ikke levnet megen plads til helt lige linjer. Som ung kunststelsker i 80'erne fascinerede hans malerier i spektralfarver og organiske former. De har siddet på nethinden siden.

Nu får vi se, om corona-farverne umuliggør den planlagte forårsrejse til Wien for at tage herlighederne i nøje øjesyn, hvor Hundertwassers mest berømte værk kan beses - Hundertwasserhaus. Et menneskeligt og økologisk socialt boligbyggeri fra 1977, ligesom der i 1991 blev skabt et museum for at hylde kunstneren - Kunst-HausWien, udformet af ham selv som en ombygning af et ældre hus.

AT Hundertwasser var idealist kan der næppe herske tvivl om. Mens han opholdt

sig i Venedig i 1975, skrev han: "Jeg vil vise, hvor let det er at skabe paradys på jorden".

For at nå dette mål dypede han penslen i farvecirkens mest strålende farver både når det gjaldt malerier og arkitektur.

Han ville appellere til det enkelte menneskes fantasi og drømme via skønhed og overraskelse.

For ham var liv og værk snævert forbundet. Han ønskede at udleve en utopi. En utopi hvor menneske og natur lever i respekt og harmoni for og med hinanden.

ALLEREDE i 1954 skrev Hundertwasser fra Paris til en kunstkritiker i fødebyen Wien: "Det er lang tid siden, at min kunstneriske gerning kun har begrænset sig til ordet "Kunst", ligesom ordet "kunst" heller ikke er dækkende for alt det, der skabes i øjeblikket, og kun fører til misforståelser. Hvad der laves i øjeblikket er ikke læn-gere "kunst" på den gammeldags manér....Jeg er midt i et eventyr, hvis omfang retfærdiggør min eksistens og min "kunstneriske gerning", men det er svært for mig at sige noget som

» I sin samtid var Hundertwasser kontroversiel. I dag er han med sine ideer om grøn arkitektur, økologi og urban gardening aktuel som aldrig før.

helst om det. For eksempel kan jeg ikke lige for tiden trække en grænse mellem kunst, religion, liv, viden-skab, natur, politik, litteratur, mysticisme og musik..."

HUNDERTWASSER gik altså ikke hver dag hen på sit atelier for at arbejde, som om der var tale om endnu en dag på kontoret.

Han havde ikke noget atelier. Han malede der, hvor han lige befandt sig - i Wien, Venedig eller på landet i Normandiet.

Han malede uden staffeli og ofte på forhåndenværende materialer. I lange perioder var Hundertwassers båd "Regentag" rammen om hans nomadetilværelse.

Efter ungdomsårene i Paris rejste han blandt andet til Japan og Uganda og fra slut-

ningen af 70'erne og frem blev New Zealand endnu et af hans mange hjem. Hundertwasser ligger i dag begravet under et tulipantræ i New Zealand.

OM Hundertwassers maleri skrev den kendte, franske kunstkritiker Pierre Restany: "Denne vagabond var en af de mest usædvanlige personligheder på den parisiske kunstscene, en fascinerende mester inden for sin selvbestaltede outsider-status [...] hans billeder var malet med ekstremt enkle midler på kasserede materialer, men deres tekniske udførelse afslørede en ekstraordinær malerisk kunnen. Farverne glødede med en forbløffende intensitet".

HUNDERTWASSERS motivkreds er centreret omkring relationen mellem menneske og natur. Nogen vil sikkert kalde ham alt for politisk korrekt, men han manede til eftertanke mht. anvendelse af naturens ressourcer. "Man skal leve som om der var krig, og alt var rationeret. Mennesket må være forsigtigt. Må ikke spille tanke-løst. Mennesket skal sørge for, at kredsløbet fungerer."

I en tid hvor tankesæt og diskurser fra øst og vest krydser klinger er Hundertwassers værker en slags bindeled imellem de to. Guld, sølv, mosaikker, løgkupler, mønstre og ornamenterede flader virker østerlandske på os. Elementer som indgår i mange af kunstnerens malerier, men inspirationen fra modernismens mestre, Paul Klee, Dubuffet og Picasso trækker mod vest.

NÅR MAN får lidt indsigt i Hundertwassers sociale baggrund, forstår man må-

» Hundertwassers motivkreds er centreret omkring relationen mellem mennesker og natur.

ske bedre hans enorme frihedstrang og ønske om at hjælpe andre med frisættelse. Da han er et år, dør faderen og han vokser op som enebarn med sin mor. I 1942-43 bliver han medlem af Hitlerjugend for at beskytte sin jødiske mor og hendes familie. I løbet af 1943 deporteres og omkommer 69 familiemedlemmer på moderens side, og kun Hundertwasser og moderen er tilbage. Samme år begynder Hundertwasser intenst at male og tegne. I 1948 afslutter Hundertwasser sin gymnasiale skolegang og fortsætter tre måneder på kunstakademiet i Wien og holder samme år tale på Leopoldskron Slot i Salzburg med titlen "Alle skal være kreative".

ÅRET EFTER rejser han til Italien og kommer ind i det kunstneriske miljø der og tager navnet Hundertwasser. I 1950 bliver han optaget på kunstskolen École des Beaux-Arts, som han forlader på første studiedag. Herefter rejser Hundertwasser til Tunesien og begynder at fremstille tøj og sko til sig selv og kalder det "Creative Clothing" og tilbage i Paris 1953 ser Hundertwassers spiralmalerier første gang dagens lys.

EN ANDEN skelsættende begivenhed i Hundertwassers karriere bliver "Brændenælsdeaktionen" i 1960, opført på det lille galleri Quatre Saisons i Paris. På en scene i

galleriet blev tre sække med brændenælder tilberedt i en gryde på et komfur. Engangsservice blev delt ud til publikum, hvorefter Hundertwasser gik rundt og serverede brændenældsosuppe. Han havde kort forinden skrevet et manifest for at udfordre tidens materialisme med proklamationen, at man godt kan leve uden penge. Man skal bare spise brændenælder. De vokser overalt. Der var dog ingen i galleriet som turde spise suppen. Hundertwasser indtog derfor det spartanske måltid på scenen alene.

I EN TID, hvor pressen og sociale medier maner til mådehold mht. materielle fornødenheder forårsaget af fare for Coronavirus er Hundertwassers tankeunivers mere aktuelt end nogen sinde. Og så har jeg ikke engang fortalt om hans arkitektoniske revolution, som omhandler individets ret til at bygge sin egen bolig i et krigerisk opgør med den modernistiske arkitektur og den lige linjes diktatur, som han harcelerede imod i manifestet: "Den lige linje fører mod undergangen".

Lad Hundertwassers tanker få nyt liv!

MARIA STENSGÅRD POULSEN fra Nibe er lektor i gymnasieskolen. Cand. mag. i kunsthistorie og dansk fra Aarhus Universitet i 2009. E-mailadresse: maria.stensgaard@hotmail.com. Hjemmeside: maria-stensgaard.dk.

STATSMINISTEREN

